

OSAKASSOPIMUS

TAMPEREEN RAITIOTIE OY

28.2.2023

LIITELUETTELO

Liite 4.1	Seudullisen raitiotiejärjestelmän organisointi ja palvelurakenne
Liite 5.1	Yhtiöjärjestys
Liite 5.2	Uusi Yhtiöjärjestys
Liite 6.1 a	Tampereen raitiotien seudullisen yleissuunnitelman mukaiset ratavaraukset
Liite 6.1 b	Tampereen raitiotiejärjestelmän laajentaminen – alustava toteutusjärjestys (esitys 3.11.2022)
Liite 6.1 c	Aikatauluarvio raitiotien jatkolinjojen suunnittelun ja rakentamisen etenemisestä (esitys 7.9.2022)
Liite 6.4	Infravastikkeen ja siihen sisältyvien kululajien kuvaus, kustannuskomponentit ja jakoperusteet
Liite 6.6	Kalustovuokra ja siihen kohdistuvat kustannuskomponentit

SISÄLLYS

1.	SOPIMUKSEN OSAPUOLET	2
2.	SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS.....	2
3.	MÄÄRITELMÄT	3
4.	YHTIÖN TEHTÄVÄT	4
5.	YHTIÖN OMISTUS JA YHTIÖJÄRJESTYS	4
6.	HANKEVAIHEET, KUSTANNUSTEN JAKO JA RAHOITUS SEKÄ TAKAUSVASTUU JA VAKUUDET	6
7.	HALLINTO	11
8.	VAROJENJAKO.....	14
9.	YHTIÖN OSAKKEEN LUOVUTTAMISTA KOSKEVAT RAJOITUKSET JA OSAKKAAN IRTAUTUMINEN.....	14
10.	TIEDONSAANTIOIKEUS.....	17
11.	IMMATERIAALIOIKEUDET	17
12.	SOPIMUSRIKKOMUKSET	17
13.	MUUT EHDOT	17
14.	ERIMIELISYYDET JA SOVELLETTAVA LAKI	19
15.	SOPIMUSKAPPALEET JA ALLEKIRJOITUKSET.....	19

1. SOPIMUKSEN OSAPUOLET

Tämä osakassopimus ("**Osakassopimus**") on tehty seuraavien osapuolten välillä:

- (1) Tampereen kaupunki
Y-tunnus: 0211675-2
Osoite: PL 487, 33101 Tampere
- (2) Pirkkalan kunta
Y-tunnus: 0152084-1
Osoite: PL 1001, 33961 Pirkkala
- (3) Ylöjärven kaupunki
Y-tunnus: 0158221-7
Osoite: PL 22, 33471 Ylöjärvi
- (4) Kangasalan kaupunki
Y-tunnus: 1923299-5
Osoite: PL 50, 36201 Kangasala

(1) – (4) jäljempänä yhdessä "**Osakkaat**" ja yksin "**Osakas**"

(2) – (4) jäljempänä yhdessä "**Pienosakkaat**" ja yksin "**Pienosakas**".

- (5) Tampereen Raitiotie Oy, jäljempänä "**Yhtiö**"
Y-tunnus: 2802791-8
Osoite: Kauhakorvenkatu 2, 33720 Tampere

(1) – (5) jäljempänä yhdessä "**Osapuolet**" ja erikseen "**Osapuoli**".

2. SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

Tällä Osakassopimuksella sovitaan niistä periaatteista, joita noudatetaan, kun Tampereen Raitiotie Oy:n toiminta laajenee kuntarajat ylittäen seudulliseksi käsittäen Tampereen kaupungin lisäksi Pirkkalan kunnan, Ylöjärven kaupungin ja Kangasalan kaupungin alueille ulottuvat raitiotien jatkoyhteysuunnitelmat sekä huomioiden edellä mainittujen kuntien liittyminen Yhtiön Osakkaiksi.

Tällä Osakassopimuksella Osakkaat sopivat Yhtiön hallinnosta, päätöksenteosta, toiminnan järjestämisestä, osakkeiden omistuksesta sekä Osakkaiden oikeuksista ja velvollisuuksista suhteessa toisiinsa ja Yhtiön omistukseen.

Osakkaat ovat itsenäisesti ja huolellisesti arvioineet tämän Osakassopimuksen heille tuomat oikeudet ja velvollisuudet sekä sopimusjärjestelyyn liittyvät riskit ja mahdollisuudet.

3. MÄÄRITELMÄT

Tässä Osakassopimuksessa seuraavilla termeillä isolla alkukirjaimella kirjoitettuna on alla kuvatut merkitykset, ellei nimenomaisesti muuta käy ilmi sopimustekstistä tai kontekstista:

3.1. Erityisalojen hankintalaki	tarkoittaa vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1398/2016).
3.2. Hankintalaki	tarkoittaa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/2016).
3.3. Irtautumistilanne	on määritelty tämän Osakassopimuksen kohdassa 9.2.1.
3.4. Joukkoliikenneviranomaisen	Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenneviranomaisen
3.5. Ohjausryhmä	on määritelty tämän Osakassopimuksen kohdassa 7.3.
3.6. Osakas / Osakkaat	on määritelty tämän Osakassopimuksen kohdassa 1.
3.7. Osapuoli / Osapuolet	on määritelty tämän Osakassopimuksen kohdassa 1.
3.8. OYL	tarkoittaa osakeyhtiölakia (624/2006, muutokseen).
3.9. Perustajaosakas	tarkoittaa Tampereen kaupunkia
3.10. Pienosakas	on määritelty tämän Osakassopimuksen kohdassa 1.
3.11. Uusi Yhtiöjärjestys	on määritelty tämän Osakassopimuksen kohdassa 5.2.
3.12. Yhtiö	on määritelty tämän Osakassopimuksen kohdassa 1.

4. YHTIÖN TEHTÄVÄT

4.1. Yhtiön liiketoiminta

Yhtiön tarkoituksena on yhtiöjärjestyksessä mainitun toimialan mukaisesti keskinäisenä kiinteistöyhtiönä rakennuttaa, omistaa, hallita, ylläpitää, huoltaa ja kehittää Tampereen kaupunkiseudun alueella sijaitsevien raitiotielinjojen raitiotieliikennettä palvelevia raiteita, huolto- ja varikkorakennuksia, ja muita tiloja, rakennelmia sekä laitteita. Yhtiö voi lisäksi hankkia, omistaa, hallita ja vuokrata edellä mainittua tarkoitusta palvelevaa raitiotiekalustoa, kuten raitiovaunuja. Yhtiö voi omistaa ja hallita yllä mainittuihin toimintoihin liittyviä muita kiinteistöjä, osakkeita ja osuuksia. Yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa osakkeenomistajille.

Yhtiö kehittää seudullisen raitiotieliikenteen infrastruktuuria sekä edistää ja suunnittelee Tampereen, Pirkkalan, Ylöjärven ja Kangasalan alueille ulottuvan raitiotien seudullista laajentumishanketta sekä toteuttaa eri hankevaiheet suunnitelmien ja päätöksenteon mukaisesti. Seudullisen raitiotiejärjestelmän organisointi ja palvelurakenne on tarkemmin kuvattu **liitteessä 4.1**.

Yhtiön ei ole tarkoitus jakaa osinkoa eikä varoja muissakaan osakeyhtiölain 13 luvun 1 §:n 1 momentin tarkoittamissa muodoissa. Yhtiön jakokelpoiset varat käytetään yhtiön oman toiminnan rahoittamiseen, tukemiseen ja kehittämiseen. Yhtiö voi hankkia omia osakkeitaan ainoastaan poikkeustilanteessa, jolloin kyseessä on kohdassa 9.2. tarkemmin kuvattu ja määritelty Irtautumistilanne.

Yhtiö voi myös tehdä Osakkaina olevien kaupunkien kanssa erillisiä sopimuksia esimerkiksi omaisuuden ylläpitoa tai hallintaa koskien.

4.2. Sidosyksikköaseman turvaaminen

Yhtiö toimii Hankintalain ja Erityisalojen hankintalain tarkoittamalla tavalla omistajinaan olevien hankintayksiköiden sidosyksikkönä.

Yhtiö ja Osakkaat sitoutuvat varmistamaan, että Yhtiön sidosyksikköasemaan liittyvät edellytykset täyttyvät Yhtiön toiminnassa niin, että Osakkaiden Hankintalain ja Erityisalojen hankintalain edellyttämä määräysvalta, toiminnan kohdentumista koskeva vaatimus ja muut edellytykset turvataan kaikissa tilanteissa. Osakkaat sitoutuvat toimimaan yhteistyössä siten, ettei Yhtiön sidosyksikköasema Osakkaiden tekemien päätösten tai toiminnan myötä vaarannu.

4.3. Merkittävät muutokset Yhtiön toiminnassa

Jos lainsäädännössä, toteuttamisrakenteissa, Joukkoliikenneviranomaisen asemassa, tai muussa vastaavassa Yhtiön toimintaan vaikuttavassa seikassa tapahtuu merkittäviä muutoksia, Osakkaat sitoutuvat neuvottelemaan tarvittavista muutoksista Yhtiön liiketoimintaan.

5. YHTIÖN OMISTUS JA YHTIÖJÄRJESTYS

5.1. Yhtiön omistus

Yhtiö on keskinäinen osakeyhtiö, jonka eri osakesarjat oikeuttavat hallitsemaan Yhtiön omistamia ja kullekin osakesarjalle kohdistettuja omaisuuseriä siten kuin Yhtiön yhtiöjärjestyksessä tarkemmin kuvataan. Yhtiön osakkeet jakautuvat Osakassopimuksen allekirjoitushetkellä sarjojen A-, V-, K-, P- ja Y- osakkeisiin, jotka eroavat toisistaan **liitteeksi 5.1** otetussa yhtiöjärjestyksessä tarkemmin kuvatulla tavalla. Selvyyden vuoksi todetaan, että V-osakesarjasta on

tarkoitus luopua kokonaan muuttamalla V-osakesarjan osakkeet A-osakesarjan osakkeiksi, minkä toteuttamiseksi tehdään tarvittavat yhtiöoikeudelliset päätökset ja toimenpiteet. V-osakesarjan poistaminen huomioidaan Uudessa Yhtiöjärjestyksessä kohdassa 5.2. mainitun yhtiöjärjestyksen muutoksen myötä.

Kunkin osakesarjan kaikilla osakkeilla on yksi ääni yhtiökokouksessa.

Eri osakesarjojen tarkoituksena on järjestää Yhtiön rahoitus kohdassa 6 kuvatulla tavalla.

Yhtiö ei anna erillisiä osakekirjoja, vaan omistukset todetaan Yhtiön ylläpitämän osakasluettelon avulla.

Eri osakesarjan osakkeita omistavien Osakkaiden väliset äänivaltasuhteet muuttuvat sitä mukaan kuin Osakkaana olevat kunnat tekevät seuturaitiotien eri vaiheita koskevia hyväksyviä päätöksiä, joiden myötä kyseisille kunnille annetaan investointeihin ja oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen liittyen tai muutoin osakeannissa Yhtiön osakkeita merkittäväksi. Lähtökohtana on, että kullekin Pienosakkaalle kohdistetun osakesarjan osakkeiden määrä kasvaa viimeistään hyväksyvän rakentamisvaiheen päätöksenteon myötä järjestettävän osakeannin seurauksena siten kuin kohdassa 6.5. on oman pääoman ehtoisesta rahoituksesta tarkemmin kuvattu. Osakkaat ovat tietoisia ja hyväksyvät sen, että äänivaltasuhteet voivat myös laimentua sitä mukaan, kun tietyille Osakkaana olevalle kunnalle annetaan tietyssä tätä koskevassa vaiheessa Yhtiön osakkeita merkittäväksi.

5.2. Yhtiöjärjestys

Osakassopimuksen allekirjoitushetkellä voimassa oleva yhtiöjärjestys on edellä mainitun mukaisesti liitteenä 5.1. Osakkaiden tarkoituksena on viivytyksettä tämän Osakassopimuksen allekirjoituksen jälkeen muuttaa Yhtiön yhtiöjärjestys vastaamaan paremmin Osakkaiden yhteistä tarkoitusta ja tämän Osakassopimuksen sisältöä (mm. lisäämällä yhtiöjärjestykseen tässä Osakassopimuksessa mainittu lunastuslauseke ja suostumuslauseke ja luopumalla V-osakesarjasta). Luonnos Yhtiön uudesta yhtiöjärjestyksestä on **liitteenä 5.2** (jäljempänä "Uusi Yhtiöjärjestys").

Yhtiön hallitus kutsuu yhtiökokouksen koolle viivytyksettä tämän Osakassopimuksen allekirjoittamisen jälkeen päättämään yhtiöjärjestyksen muuttamisesta Uuden Yhtiöjärjestyksen mukaiseksi (ml. päätökset yhtiöoikeudellisista toimenpiteistä koskien V-osakesarjan muutoksia). Kaikki Osakkaat sitoutuvat kyseisessä yhtiökokouksessa kannattamaan yhtiöjärjestyksen muuttamista Uuden Yhtiöjärjestyksen mukaiseksi (ml. päätökset yhtiöoikeudellisista toimenpiteistä koskien V-osakesarjan muutoksia). Uusi Yhtiöjärjestys ja muut edellä mainitut rekisteröimistä edellyttävät muutokset rekisteröidään viivytyksettä yhtiökokouksen päätöksen jälkeen.

5.3. Uudet osakkaat

Yhtiön Osakkaaksi voi tulla muitakin kuntia, mikäli se on seudullisen raitioliikenteen tuottamisen ja kehittämisen näkökulmasta tarkoituksenmukaista.

Mikäli yhteisö, joka on samalla hankintalainsäädännössä tarkoitettu hankintayksikkö, haluaa tulla Yhtiön osakkaaksi, Osakkaat päättävät asiasta yhtiökokouksessa. Yhtiön osakkaaksi otetaan lähtökohtaisesti vain Joukkoliikenneviranomaisen toimialueen kuntia tai muita julkisyhteisöjä. Muiden yhteisöjen hyväksyminen Yhtiön osakkaaksi edellyttää, ettei se vaaranna kohdassa 4.2 tarkoitettua sidosyksikköaseman edellytyksiä.

Uuden osakkaan hyväksyminen Yhtiöön edellyttää Osakkaiden yksimielistä päätöstä yhtiökokouksessa, sekä uuden osakkaan sitoutumista Yhtiön osakassopimukseen. Uudelle Osakkaalle voidaan luoda uusi osakesarja tässä Osakassopimuksessa kuvatun rahoitusvastuun periaatteen laajentamiseksi uudelle Osakkaalle. Osakkaat sitoutuvat neuvottelemaan uuden osakkaan mukaantulon ehdoista ja mahdollisista muutoksista tähän Osakassopimukseen.

6. HANKEVAIHEET, KUSTANNUSTEN JAKO JA RAHOITUS SEKÄ TAKAUSVASTUU JA VA-KUUEDET

6.1. Hankevaiheet

Raitiotien seudullisesta laajentumisesta on tehty yleissuunnitelman mukaiset ratavaraukset (**liite 6.1 a**: Tampereen raitiotien seudullisen yleissuunnitelman mukaiset ratavaraukset), jotka on hyväksytty Osakkaana olevien kuntien valtuustoissa vuonna 2020.

Raitiotien seudullinen laajentuminen käsittää Osakkaana olevien kuntien alueille suunnitellut uudet raitiolinjat ja ratahaarat, joiden rakentamisaikataulusta ja toteutusjärjestyksestä on laadittu arvio yleissuunnitelman yhteydessä (**liite 6.1 b**: Tampereen raitiotiejärjestelmän laajentaminen – alustava toteutusjärjestys).

Seudullisen raitiotien jatkolinjojen suunnittelu ja rakentaminen käsittää useita eri vaiheita kunkin eri ratalinjan osalta eri aikatauluarvioineen (**liite 6.1 c**: Aikatauluarvio raitiotien jatkolinjojen suunnittelun ja rakentamisen etenemisestä).

Osapuolet pyrkivät parhaan kykynsä mukaan edistämään ja suunnittelemaan päätöksentekoaan koskien eri vaiheiden aikataulutusta suunnitellun mukaisesti tai kulloinkin Osapuolten kesken erikseen sovittuun aikataulun mukaisesti.

6.2. Kustannusten jaon ja rahoituksen yleiset periaatteet

Kunkin uuden ratalinjan eri vaiheisiin liittyen Yhtiö laatii investointisuunnitelman, budjetin ja rahoitussuunnitelman sekä määrittää Osakkaina oleville kunnille ja niiden omistamille osakesarjoille kohdistettavat kustannusten ja vastikkeiden laskenta- ja jakoperusteet tämän Osakassopimuksen periaatteiden mukaisesti. Osakkaana olevat kunnat tekevät eri vaiheiden hyväksyntää edellyttävät päätökset (esim. toteutussuunnittelu- ja rakentamisvaihe näitä koskevine investointi- ja takausvastuineen) päätöksentekoaikavälissään, minkä jälkeen Yhtiö tekee käytännön toteutusta koskevat operatiiviset ja yhtiöoikeudelliset päätökset kohdassa 7 kuvatuin päätöksentekoaikavälissään.

Osakkaat ovat tietoisia siitä, että vaikka investointi (esim. infra- tai varikkorakentaminen) kohdistuisi ainoastaan tietyn Osakkaana olevan kunnan alueelle, voi investointi palvella samalla muiden Osakkaana olevien kuntien alueelle ulottuvia raitiolinjoja. Investointi voi tarkoittaa myös esimerkiksi sellaista raitiotieinfraan, -kalustoon tai -varikoihin liittyvää investointia, jota ei voida kohdistaa yksittäisen Osakkaana olevan kunnan alueelle, ja joka kohdistuu raitiotieinfraan, -kalustoon tai -varikoihin kokonaisuudessaan. Siltä osin kuin kyse on tällaisista investoinneista, kohdistetaan rahoitusvastuu Osakkaana oleville kunnille tai niiden omistamille osakesarjoille erikseen määritellyin ja tarkoituksenmukaisin jakoperustein siinä vaiheessa, kun kunkin Osakkaana olevan kunnan osalta rakentamisvaiheen hyväksyvä ja näin ollen investointiin johtava päätös on tehty. Osapuolet sitoutuvat parhaan kykynsä mukaan edistämään kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukaisen rahoitusvastuun toteuttamista.

Yhtiön kustannukset katetaan ja toimintaa rahoitetaan lähtökohtaisesti vastikeperusteisesti, siten kuin yhtiöjärjestyksessä ja tarkemmin tässä Osakassopimuksessa on määritelty. Yhtiökoukous määrää vuosittain kullekin osakesarjalle kohdistettavien ja Yhtiölle maksettavien vastikkeiden suuruuden noudattaen tässä Osakassopimuksessa sovittuja periaatteita.

Yhtiö hyödyntää tarpeen mukaan esim. investointien rahoittamiseksi lainarahoitusta. Yhtiö vastaa lähtökohtaisesti itse vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen hankkimisesta ja siihen liittyvistä neuvotteluista ja sopimuksista. Lainarahoitus pyritään järjestämään rahoituslaitoksista tavanomaisin ehdoin Yhtiön omin tai Osakkaiden antamin vakuuksin. Yhtiö nostaa investointeja koskevat lainat joko a) erikseen Osakaskohtaisesti määritellyn jakoperusteen mukaisina siten, että ne ovat kohdennettavissa erillisenä kunkin Osakkaana olevan kunnan osakesarjalle tai b) muutoin lainanhoitokustannusten perusteella tarkoituksenmukaisella tavalla siten, että ne ovat sisäisen laskennan keinoin kohdennettavissa Osakkaana oleville kunnille ja näiden osakesarjoille erikseen määritellyn jakoperusteen mukaisesti. Osakkaiden takausvastuu Yhtiön nostamiin lainoihin on tarkemmin määrätty kohdassa 6.3.

Lisäksi Yhtiö rahoittaa toimintaansa oman pääoman ehtoisesella rahoituksella Osakkaille suunnattavin osakeannein siten kuin kohdassa 6.5. on tarkemmin kuvattu.

Yhtiön jakokelpoinen oma pääoma käytetään ensisijaisesti Yhtiön oman toiminnan rahoittamiseen, tukemiseen ja kehittämiseen.

Toiminnan pääperiaatteena on, että Yhtiö tekee liiketoimintaa koskevat sopimukset kolmansien osapuolten kanssa, kuten liitteessä 4.1 on esimerkinomaisesti kuvattu.

Yhtiön tulee tekemissään sopimuksissa ja hinnoittelussaan pyrkiä siihen, ettei Yhtiön toiminnan taloudellisuus vaarannu. Yhtiö on velvollinen suunnittelemaan toimintaansa pitkäjänteisesti ja huolehtimaan varainhoidostaan huolellisesti.

Mikäli Yhtiöön tulisi myöhemmin muita osakesarjoja ja / tai toimintoja, sitoutuvat Osakkaat sopimaan näiden osakesarjojen ja / tai toimintojen rahoitusvelvollisuudesta erikseen.

Osakkaat sitoutuvat neuvottelemaan tämän Osakassopimuksen ehdoista, mikäli vastikeperusteiseen rahoitukseen tai oman pääoman ehtoiseen rahoitusosuuteen on tarvetta tehdä jonkun Osakkaan osalta muutoksia.

6.3. Takausvastuuta ja vakuuksia koskevat yleiset periaatteet

Osakkaat ovat tietoisia siitä, että Yhtiön lainarahoitus edellyttää ensisijaisesti Osakkaiden antamia omavelkaisia takauksia. Osakkaana olevan kunnan takausvastuu kohdistuu investoinnin lainarahoitukseen siltä osin kuin Osakkaana olevan kunnan osuus investoinnin kustannuksista, ja lainarahoituksesta on tarkentunut erikseen määritellyin jakoperustein. Osakas sitoutuu antamaan omavelkaisen takauksen sille Yhtiön nostamalle lainalle tai sen osalle, jolla rahoitetaan kyseessä olevan Osakkaan omistamaan osakesarjaan kohdistuvia investointeja. Kalustoinvestointeja koskevien lainojen takausvastuun osalta jakoperusteena käytetään Osakkaana olevien kuntien investointipäätöshetken mukaista raitiolinjojen ratakilometrien suhdetta.

Vakuudet Osakkaiden edellä kuvatulla tavalla antamille takauksille järjestetään lähtökohtaisesti siten, että Yhtiö panttaa sen omaisuuteen vahvistettuja yrityskiinnityksiä lainojen pääomien suhteessa kunkin Osakkaan lainatakausten vakuudeksi. Vakuusjärjestelyn lähtökohtana on, että em. panttaukset tehdään Tampereen kaupungille, joka toimii kuntien yhteisenä vakuusedustajana säilyttäen vakuuksia Osakkaiden yhteiseen lukuun Osakkaiden välillä laadittavan

vakuussopimuksen ja/tai velkojien välisen sopimuksen mukaisesti ja siten, että kullakin Osakkaalla on oikeus panttiin takaussaamistensa suhteessa.

Takausvastuu järjestetään ja päivitetään kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla kohdentumaan Yhtiön Osakkaille hyödyntämisperiaatteen mukaisesti. Näin ollen Osakkaan seuraitiotietä koskevan hyväksyvän rakentamisvaiheen päätöksenteon jälkeen takausvastuu tarkennetaan ja kohdistetaan koskemaan kustannusten jakoperusteen mukaisesti niitä Osakkaita, jotka tulevat hyväksyvän rakentamis-/investointipäätöksen myötä investoinnin kohdetta tai aikaisemmin olemassa ollutta raitiotieinfraa hyödyntämään. Selvyyden vuoksi todetaan, että takausvastuu Osakassopimuksen allekirjoitushetkellä olemassa olevan vaunuvarikon osalta järjestetään ja kohdistetaan Perustajaosakkaan lisäksi myös Pienosakkaille edellä mainituin periaattein, kun Pienosakkaan raitiolinjalle tarvittava ensimmäinen raitiovaunu alkaa käyttää kyseistä vaunuvarikkoa.

Ratainfraan kohdistuvia lainatakauksia koskien takausprovisiona käytetään kunkin Osakkaan takausten osalta suurimman takaajan käyttämää takausprovisiota. Kaluston hankintasopimukseen liittyvien ja kalustotoimittajalle annettavien pankkitakausten vastavakuudeksi hoidetaan Perustajaosakkaan toimesta takaus, minkä osalta Perustajaosakas perii Yhtiöltä takausprovision vastaavan suuruisena kuin muissa lainatakauksissa.

6.4. Vastikeperusteinen rahoitus

Osakkaiden rahoitusvastuu toteutuu lähtökohtaisesti pääasiassa vastikeperusteisesti.

Yhtiön Osakkailta peritään ns. infravastiketta. Yhtiön eri osakesarjoille kohdistettavalla infravastikkeella katetaan kustannukset, jotka muodostuvat seuraavista kululajeista:

- a) Infrakululaji, joka määräytyy toteutuvien kustannusten mukaisesti ja kohdistuu esimerkiksi seuraaviin kustannuksiin:
  - o Ratainfraan pääoma- ja rahoituskustannukset
  - o Ratainfraan ylläpidosta aiheutuvat kustannukset
  - o Ratainfraan kehittämisestä ja hallinnasta aiheutuvat kustannukset
  - o Hallinnon ja muun toiminnan ratainfraan kohdistuvat kustannukset
  - o Toteutussuunnittelun ja rakentamisen sekä niiden ohjaamisen kustannukset

- b) Hallintokululaji, joka määräytyy toteutuvien kustannusten mukaisesti ja kohdistuu esimerkiksi seuraaviin kustannuksiin:
  - o Yhtiön yleishallinto (mm. operatiivisen ja juoksevan toiminnan kustannukset)
  - o Sopimusten hallinnointi
  - o Tarvittava asiantuntijaresurssi raitotiejärjestelmän ylläpito- ja kehittämistehtäviin
  - o Kustannus-, suorite-, ja laatutiedon kerääminen ja hallinnointi
  - o Investointisuunnitelman laatiminen ja ylläpitäminen sekä toteuttaminen
  - o Turvallisuusjohtamisjärjestelmän ja muiden tarvittavien rekistereiden ylläpitäminen
  - o Tiedon hallinta
  - o Seuraitiotien suunnittelun ohjaaminen yleis- ja hankesuunnitteluvaiheessa
  - o Viestintä

- c) Varikkokululaji, joka määräytyy toteutuvien kustannusten mukaisesti ja kohdistuu esimerkiksi seuraaviin kustannuksiin:
  - o Varikoiden pääoma- ja rahoituskustannukset

- Varikoiden ylläpidosta aiheutuvat kustannukset
- Varikoiden kehittämisestä ja hallinnasta aiheutuvat kustannukset
- Hallinnon ja muun toiminnan varikoihin kohdistuvat kustannukset

Infra-, hallinto- ja varikkokululajeilla on omat erikseen määritellyt jakoperusteet. Edellä mainituista kululajeista jakoperusteineen kulloinkin muodostuvat osakaskohtaiset kustannukset kohdennetaan Uuden Yhtiöjärjestyksen mukaisille kuntakohtaisille A-, K-, P- ja Y-osakesarjojen osakkeille infravastikkeena vastattavaksi. Infravastikkeen ja tähän sisältyvien kululajien kuvaus ja lähtökohtaiset kustannuskomponentit ja jakoperusteet on kuvattu kattavammin **liitteessä 6.4**.

Yhtiö voi periä Osakkailtaan myös ylimääräisiä vastikkeita sen mukaan kuin Yhtiön taloudellinen tilanne vaatii ja Yhtiön päätöksentekoeleimissä OYL:n tai tämän Osakassopimuksen mukaisesti päätetään.

6.5. Oman pääoman ehtoinen rahoitus

Yhtiö rahoittaa investointeja oman pääoman ehtoisesti seuraavin periaattein.

6.5.1. Oman pääoman ehtoisen rahoituksen yleiset periaatteet

Investointien oman pääoman ehtoinen rahoitus toteutetaan siten, että Osakkaat, jotka omistavat osakesarjaa, jolle investointi on allokoitu, merkitsevät osakkeita kyseisestä osakesarjasta Yhtiön päättämässä maksullisessa osakeannissa. Mikäli tarkoituksenmukaista, niin osakeanti toteutetaan suunnatusti tietyille Osakkaille. Osakeanti voi olla myös maksuton, mikäli tälle katsotaan olevan erityisen painava syy.

Mikäli investointi kohdistuu ja palvelee sellaista Osakkaana olevaa yhteisöä, jolla ei vielä ole kyseiseen investointiin (tai sen kustannusten kattamiseen) kohdistuvaa osakesarjaa, voidaan tällaiselle Osakkaalle suunnata osakeannissa uusia kyseisen osakesarjan osakkeita erikseen määritellyin jakoperustein tai tarveperusteisesti luoda yhtiöjärjestyksen muutoksin uusi osakesarja, jolle investointikustannusten jakoperusteet määritetään erikseen. Tällaisia voivat olla esimerkiksi Yhtiötä ja kaikkia Osakkaita palvelevat tietyn kunnan alueella sijaitsevat varikot tai muut keskitetyt toiminnot. Tarkoituksenmukaisen ja tasapuolisen mallin toteuttamiseksi Osakkaat edistävät ja myötävaikuttavat tällaisen osakeanti- ja osakesarjajärjestelyyn ja näitä koskevaan päätöksentekoon.

Yhtiön yhtiökokous voi valtuuttaa Yhtiön hallituksen tekemään päätöksen suunnatusta maksullisesta osakeannista investointien rahoittamisen toteuttamiseksi. Yhtiön hallitus voi myös kutsua yhtiökokouksen koolle osakeantipäätöksen tekemiseksi. Osakkeiden merkinnästä ja merkintähinnan maksamisesta määrätään investointikohtaisesti osakeantipäätöksessä.

Oman pääoman ehtoinen rahoitus ajankohtaistuu lähtökohtaisesti kunkin ratalinjan rakentamisvaiheen hyväksyvien päätösten myötä, mutta Osakkaat voivat sopia oman pääoman ehtoisen rahoituksen toteuttamisesta myös muissa aikaisemmissa vaiheissa. Kun oman pääoman ehtoinen rahoitus ja sillä rahoitettava investointi ajankohtaistuu ja kyseisen investoinnin kustannukset, niiden jakoperusteet, annettavien uusien osakkeiden kohdentuminen sekä merkintähinnat on tarkemmin määritetty ja Osakkaana olevan kunnan tarvittavissa päätöksentekoeleimissä hyväksytty, niin Yhtiön omistusosuudet tarkennetaan ja osakeannista päätetään kohdan 7 mukaisin päätöksentekoodellytyksin.

6.5.2. Osakkaan velvollisuus osallistua oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen

Elleivät Osakkaat yhdessä toisin sovi, Osakkaalla on velvollisuus osallistua oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen ja tehdä Yhtiöön oman pääoman ehtoinen sijoitus, joka on määrältään vähintään yhden (1) prosentin suuruinen kustakin Osakkaalle määritetyn jakoperusteen mukaisen investoinnin kustannusarviosta. Kyseinen velvollisuus kohdistuu investointeihin, jotka toteutetaan Osakkaana olevan kunnan hyväksyvän rakentamisvaiheen päätöksen myötä.

6.6. Kalustoinvestoinnit, kalustovuokra ja liikennöintikustannukset

Kalustoinvestoinnilla tarkoitetaan lähtökohtaisesti seudullisen raitiotien liikennöintiä varten tarvittavaa kaluston hankintaa kuten raitiovaunuja ja näitä koskevia ylläpito- ja huoltokustannuksia. Yhtiön kalustoinvestointeihin kohdistuvat kustannukset katetaan kalustovuokrana, jonka Yhtiö laskuttaa Joukkoliikenneviranomaiselta. Kalustovuokra määräytyy toteutuvien kustannusten mukaisesti ja kohdistuu mm. seuraaviin kustannuksiin:

- o Vaunujen hankintasopimukseen sisältyvien kohteiden pääoma- ja rahoituskustannukset
- o Vaunujen kunnossapitokustannukset (kunnossapitosopimuksen mukaisesti)
- o Vaunujen käytön edellyttämät kustannukset (ml. esim. ajoenergia)
- o Kalustokehitykseen liittyvät kustannukset
- o Varaosakustannukset
- o Hallinnon ja muun toiminnan kalustoon kohdistuvat kustannukset

Kalustovuokra ja siihen kohdistuvat kustannuskomponentit on kattavammin kuvattu **liitteessä 6.6.**

Joukkoliikenneviranomaisen järjestää liikennöinnin, solmii liikennöintisopimuksen ja tilaa seudullisen raitioliikenteen operoinnin. Joukkoliikenneviranomaisen laskuttaa kokonaisliikennöintikustannukset (käsittäen kalustovuokrauksesta sille kohdistuvat kustannukset) Osakkaana olevilta kunnilta erikseen määritellyin jakoperustein ja perustuen mm. kulloinkin voimassa olevaan seudullisen joukkoliikenteen yhteistoimintasopimukseen.

6.7. Maa-aluevuokrat ja käyttöoikeussopimukset

Seudullisen raitiotien toteuttaminen edellyttää Yhtiön ja Osakkaana olevien kuntien välillä solmittavia maa-alueiden vuokra- ja käyttöoikeussopimuksia.

Käyttöoikeus- tai sijoittamissopimuksen tarkoituksena on sopia Yhtiön oikeudesta käyttää ja sijoittaa omistamansa raitiotiejärjestelmän edellyttämiä raiteita ja muita ratarakenteita ja niihin liittyviä laitteita ja rakennelmia (esim. tukimuurit, kaiteet yms.) sekä pysäkki- ja laiturialueita Osakkaana olevien kuntien omistamille tai hallitsemille yleisille katu- tms. alueille. Käyttöoikeus- tai sijoittamissopimuksen myötä Yhtiö ei saa yksinomaista hallintaoikeutta katu- tms. alueeseen, vaan kyseessä on oikeus vastikkeetta käyttää edellä mainittua aluetta raitiotiejärjestelmän sijoittamiseen ja ylläpitämiseen alueella.

Seudullisen raitiotien toteuttaminen ja rakentaminen edellyttää myös muiden rakennusten sijoittamisen Osakkaana olevien kuntien alueille, joiden osalta on tarkoitus solmia maa-aluevuokrasopimuksia. Maa-alueista maksetaan vuokrasopimukseen perustuvaa vuokraa. Selvytyden vuoksi todetaan, että Yhtiön raitiotieinfraan ja varikoihin kohdistuvat maanvuokratulot katetaan lähtökohtaisesti osana kohdan 6.4 mukaista infravastiketta.

Edellä mainitut käyttö- tai sijoittamissopimukset sekä maa-aluevuokrasopimukset solmitaan lähtökohtaisesti ennen rakentamisvaihetta. Kukin Osakas sitoutuu edistämään tarvittavien käyttö-

tai sijoittamissopimusten sekä maa-aluevuokrasopimusten laatimista ja solmimista niiden tullessa ajankohtaiseksi kunkin Osakkaana olevan kunnan alueelle sijoittuvan raitiolinjan osalta.

7. HALLINTO

7.1. Osakkaiden nimenomaista suostumusta edellyttävät päätökset

Sen lisäksi, mitä jäljempänä tässä kohdassa 7 on todettu Osakkaan suostumuksesta erilaisissa päätöksentekotilanteissa, tulee Yhtiön yhtiökokouksen tai hallituksen ennen lopullista sitovaa päätöksentekoa hakea Osakkaan etukäteinen suostumus aina, kun kyse on sellaisista Yhtiön investoinneista, joiden takausvastuu on kyseisellä Osakkaalla.

7.2. Yhtiökokous

Yhtiökokous tekee päätökset yhtiöjärjestyksen ja osakeyhtiölain mukaisesti. Hallitus pyrkii kutsumaan yhtiökokouksen koolle viimeistään kaksi (2) viikkoa ennen yhtiökokousta. Osakkeenomistajat voivat myös OYL 5:1.2:n mukaisesti yhtiökokousta pitämättä yksimielisinä päättää yhtiökokoukselle kuuluvasta asiasta.

7.2.1. Yhtiökokouksen yksimieliset päätökset

Päätettäessä seuraavista asioista päätös on tehtävä yksimielisesti:

- 1) yhtiöjärjestyksen muuttaminen;
- 2) vastikkeiden määrääminen;
- 3) Yhtiön toiminta-ajatuksen, liiketoimintasuunnitelman tai toiminnan olennainen muuttaminen;
- 4) Yhtiön olennaisen liiketoiminnan myyminen tai lopettaminen;
- 5) omistuspohjan laajentaminen, OYL 9 luvun mukaiset osakeannit ja OYL 10 luvun mukaisten erityisten oikeuksien antaminen ja Yhtiön hallituksen valtuuttaminen tekemään vastaavat päätökset;
- 6) Seudullisen raitiotien tai raitiolinjojen toiminnan kannalta erittäin merkittävien investointien investointiperiaatteet ja investointiraamit, pois lukien tilanteet, joissa kaikilta Osakkaana olevilta kunnilta on jo saatu hyväksyvä päätös investointia koskevassa asiassa (l. kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston hyväksyvät päätökset);
- 7) sellaisten vähäistä merkittävimpien sopimusten solmiminen tai sijoitusten tekeminen, jotka eivät kuulu Yhtiön tavanomaiseen liiketoimintaan;
- 8) Yhtiön omien osakkeiden hankkiminen tai lunastaminen OYL 15 luvun mukaisesti ja Yhtiön hallituksen valtuuttaminen tekemään vastaavat päätökset (pois lukien kohdan 9.2 mukainen Irtautumistilanne, josta on kyseisessä kohdassa määrätty erikseen);
- 9) Yhtiön osakkeiden luovutus Yhtiön ulkopuoliselle taholle;
- 10) Yhtiön sulautuminen tai jakautuminen; ja
- 11) Yhtiön asettaminen selvitystilaan, hakeminen konkurssiin tai saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

7.2.2. Dead lock -menettely

Mikäli yhtiökokous ei ensimmäisessä kokouksessa pääse yksimielisyyteen edellä kuvatuista yksimielisyyttä edellyttävistä päätöksistä, on asian käsittelyä ja päättämistä varten viipymättä kutsuttava koolle viimeistään yhden (1) kuukauden kuluessa ensimmäisestä kokouksesta järjestettävä uusi yhtiökokous, jossa asia ratkaistaan OYL:n mukaisin päätöksentekoa edellytyksin.

7.3. Konserniohjaus ja seudullisen raitiotien ohjausryhmä

Yhtiö noudattaa Tampereen kaupungin konserniohjetta ottaen huomioon pakottavat osakeyhtiölain säännökset mm. osakkeenomistajien yhdenvertaiseen kohteluun liittyen.

Yhtiö pyrkii ottamaan toiminnassaan huomioon Osakkaiden kaupunki- tai kuntastrategiassaan Yhtiötä ja sen toimintaa koskevat osat sekä Yhtiölle talousarvioissa tai muuten mahdollisesti asetetut tavoitteet, Osakkaiden yksittäistapauksessa määrittelemän kaupunkikonsernin kokonaisedun sekä yleisen edun.

Osakkaat järjestävät vähintään kaksi (2) kertaa vuodessa seudullisen raitiotien ohjausryhmän (jäljempänä ”Ohjausryhmä”) kokouksen. Ohjausryhmässä on kaikkien Osapuolten edustus. Ohjausryhmään kuuluvat kustakin osakaskunnasta hallituksen puheenjohtaja ja kuntajohtaja ja Tampereelta lisäksi raitiotieliikenteestä vastaavan palvelualueen apulaispormestari ja johtaja. Lisäksi Yhtiötä ohjausryhmässä edustavat toimitusjohtaja esittelijänä ja hallituksen puheenjohtaja puheoikeudella.

Yhtiön hallitus toimii Ohjausryhmän kokouksen koollekutsujana ja tekee esityksen kokouksen asialistaksi. Osakkailla on oikeus esittää asioita käsiteltäväksi Ohjausryhmän kokouksessa.

Ohjausryhmän kokouksella on oikeus tehdä ehdotuksia ja aloitteita Yhtiön hallitukselle. Jos päätösvalta asiassa kuuluu yhtiökokoukselle, hallitus saattaa Ohjausryhmän kokouksen esitykset yhtiökokouksen päätettäväksi.

Ohjausryhmän kokouksen tarkoituksena on ohjata seudullisen raitiotien suunnittelua ja toteutusta sekä tarvittaessa käsitellä ja valmistella Osakkaiden yhteinen näkemys yhtiön toiminnan kannalta merkittävistä asioista ennen asian siirtämistä päätöksenteossa eteenpäin Yhtiön hallituksessa tai yhtiökokouksessa. Ohjausryhmän kokous voi tässä ominaisuudessaan käsitellä esimerkiksi seuraavia asioita:

- yhtiöjärjestyksen ja tämän Osakassopimuksen muutokset (ml. uuden osakkaan liittyminen);
- yhtiökokouksen päätöstä ja/tai yksimielistä päätöstä edellyttävät asiat;
- kustannusrakennetta, kustannusten ja vastikkeiden laskenta- ja jakoperusteita sekä kustannusten kehittymistä koskevat olennaiset asiat; sekä
- muut yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat, jotka edellyttävät Osakkaiden yhteistä valmistelua ja linjauksia sekä Osakkaiden kulloinkin käsiteltäväksi nostamat asiat.

7.4. Hallitus

7.4.1. Hallituksen kokoonpano

Yhtiökokous valitsee Yhtiön hallituksen jäsenet seuraavasti:

- 1) Hallitukseen valitaan vähintään kuusi (6) ja enintään kymmenen (10) varsinaista jäsentä.
- 2) Perustajaosakkaalla on oikeus nimittää Yhtiön hallitukseen kuusi (6) jäsentä.
- 3) Kullakin sellaisella Pienosakkaalla, jonka osalta on tehty sitova hyväksyvä päätös toteutus-
suunnitteluvaiheeseen etenemiseksi tai sen toteuttamiseksi, on hyväksyvän päätöksenteon
jälkeen viivytyksettä järjestettävässä ylimääräisessä yhtiökokouksessa tai vaihtoehtoisesti
nimitysoikeuden omaavan Pienosakkaan kanssa sovittaessa seuraavassa varsinaisessa
yhtiökokouksessa oikeus nimittää Yhtiön hallitukseen yksi (1) jäsen.

Ensimmäisenä hallituksen jäsenen nimitysoikeuden edellä kuvatulla tavalla saaneen Pienosakkaan nimeämä hallituksen jäsen edustaa Yhtiön hallituksessa myös kaikkia sellaisia Pienosakkaita, joiden osalta omaa hallituksen jäsenen nimitysoikeutta ei vielä ole.

- 4) Yhtiön hallituksen puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi valitaan Perustajaosakkaan edellä mainittuihin tehtäviin esittämä hallituksen jäsen.
- 5) Hallituksen uudistumiskyvyn vuoksi Yhtiön Osakkaat sopivat, etteivät yksittäiset henkilöt voi toimia Yhtiön hallitusjäsenenä yhtäjaksoisesti yli kahdeksan vuoden ajan.

Edellä mainitun lisäksi hallituksen jäsenten kokoonpanossa ja valinnassa tulee kiinnittää huomiota ja painottaa Yhtiön toiminnan kannalta monipuolista osaamista.

Hallituksen jäsenten palkkiot vahvistetaan yhtiökokouksessa Tampereen kaupunkikonsernissa noudatettavien palkkioperusteiden mukaisesti, ellei Osakkaiden kesken erikseen muuta sovita.

7.4.2. Hallituksen päätöksenteko

Hallitus voi tehdä päätöksiä myös kokoontumatta etäyhteyden välityksellä, puhelimitse tai sähköpostilla, mikäli kaikilla hallituksen jäsenillä on aito mahdollisuus osallistua päätöksentekoon ja kaikki hallituksen jäsenet hyväksyvät jälkikäteen allekirjoituksillaan tehdyn päätöksen.

Osakassopimuksen kohdassa 7.1. kuvastusti hallituksen tulee tietyissä asioissa pyytää yhden tai useamman Osakkaan etukäteistä suostumusta ennen kuin hallitus voi tehdä asiaa koskevan päätöksen.

Hallituksen päätökset tehdään OYL:n mukaisesti enemmistöperiaatteella.

7.5. Toimitusjohtaja

Yhtiön toimitusjohtaja toimii tehtävässään erillisen toimitusjohtajasopimuksen mukaisesti, mikä sisältää tarkempia määräyksiä hallituksen ja toimitusjohtajan välisestä työnjaosta ja toimitusjohtajan oikeuksista ja velvollisuuksista. Toimitusjohtajuuden päättymiseen liittyvistä ehdoista sovitetaan toimitusjohtajasopimuksessa.

Toimitusjohtajan on annettava hallitukselle ja hallituksen yksittäisille jäsenille omasta aloitteestaan tieto kaikista Yhtiön ja sen toiminnan kannalta tärkeistä seikoista.

7.6. Yleisvelvoite

Osakkaat sitoutuvat itse, asiamiehensä tai edustajansa välityksellä äänestämään ja toimimaan yhtiökokouksessa, hallituksessa ja kaikissa muissa yhteyksissä tavalla, jota tämän Osakassopimuksen noudattaminen edellyttää.

8. VAROJENJAKO

Yhtiön mahdollinen tulos käytetään ensisijaisesti Yhtiön toiminnan kehittämiseen. Yhtiön ei ole tarkoitus jakaa osinkoa eikä varoja muissakaan osakeyhtiölain 13 luvun 1 §:n 1 momentin tarkoittamissa muodoissa. Yhtiö voi kuitenkin tarvittaessa päättää OYL 15 luvun 1 §:ssä tarkoitusta omien osakkeiden hankkimisesta tai lunastamisesta kohdan 9.2 mukaisen Irtautumistilanteen tätä edellyttäessä.

Mikäli yhtiökokous päättää jakaa varoja, jotka kohdistuvat määrättyyn osakesarjaan, muiden osakesarjojen osakkeilla ei ole oikeutta sanottuun varojenjakoon.

Osakkailla ei ole oikeutta vaatia OYL:n mukaista vähemmistöosinkoa.

9. YHTIÖN OSAKKEEN LUOVUTTAMISTA KOSKEVAT RAJOITUKSET JA OSAKKAAN IRTAUTUMINEN

9.1. Osakkeiden luovutustilanteet ja yhtiöjärjestyksen luovutusrajoitukset

Yhtiön Uudessa Yhtiöjärjestyksessä on lunastuslauseke ja suostumuslauseke, joiden tarkoitus on turvata Osapuolia tämän Osakassopimuksen vastaisilta Yhtiön osakkeiden luovutuksilta.

Osakas sitoutuu olemaan myymättä, panttaamatta, siirtämättä tai muutoin luovuttamatta omistamiaan Yhtiön osakkeita suoraan tai välillisesti ilman muiden Osakkaiden etukäteistä kirjallista suostumusta, ellei luovutus tämän Osakassopimuksen mukaan ole nimenomaisesti sallittu.

Osapuolet sitoutuvat siihen, että luovutettaessa osakkeita tämän Osakassopimuksen määräysten mukaisesti yhtiöjärjestyksen lunastuslausekkeeseen ei vedota ja Yhtiön hallitus antaa suostumuksensa Osakkeiden luovutukseen. Yhtiön osakkeiden luovuttaminen tai siirtäminen tässä Osakassopimuksessa sallitulla tavalla Osapuolelta uudelle osakkeenomistajalle edellyttää uuden osakkeenomistajan sitoutumista tähän Osakassopimukseen tai uutta omistajaa varten erikseen laadittuun kaikkien Osapuolten allekirjoittamaan osakassopimukseen, mistä osakkeita luovuttava Osapuoli on velvollinen ennen osakkeiden luovutusta tai siirtämistä huolehtimaan.

Yhtiön Osakkeiden luovutustilanteissa tulee ottaa huomioon Osapuolten tarkoitus siitä, että Yhtiöllä on mahdollisuus jatkossakin toimia Osakkaiden Hankintalaissa tarkoitettuna sidosyksikkönä. Uusiksi osakkaiksi ei voida hyväksyä toimijoita, jotka vaarantavat Yhtiön toimimisen Osakkaidensa edellä mainittuna sidosyksikkönä.

9.2. Osakkaan irtautuminen

9.2.1. Irtautumistilanne ja irtautumisen toteutus

Selvyyden vuoksi todetaan, että Osakkaista Tampereen kaupunki Perustajaosakkaana hallinnoi omistamiensa Yhtiön osakkeiden myötä Tampereen kaupungin alueelle jo aikaisemmin valmistuneita ja liikennöitäviä raitiolinjoja. Näin ollen jäljempänä olevat irtautumisvelvoitteet eivät koske Perustajaosakasta (Tampereen kaupunki) vaan ainoastaan Pienosakkaita.

Mikäli Pienosakas,

- a) päättää olla toteuttamatta sen alueelle kohdistuvaa raidelinjan hankesuunnittelu-, toteutus- suunnittelu- tai rakentamisvaihetta; tai
- b) ei noudata Yhtiön yhtiökokouksen tämän Osakassopimuksen mukaisesti päättämää vastikkeenmaksuvelvoitetta eikä Yhtiön kirjallisesti huomautettua asiasta edelleenkään suostu maksamaan vastikkeita eikä Pienosakkaan ja muiden Osakkaiden välillä saavuteta yhteisymmärrystä tai päästä sopimukseen kyseisen Pienosakkaan vastikkeenmaksuvelvollisuuden toteuttamisesta kahden (2) kuukauden kuluessa siitä, kun Yhtiö on Pienosakasta asiasta kirjallisesti huomauttanut; tai
- c) ei hankesuunnittelu-, toteutussuunnittelu- tai rakentamisvaiheen investoinnin toteuttamiseksi anna kohdan 7.1. mukaista investoinnin edellyttämää kyseiseen Pienosakkaaseen kohdistuvaa suostumustaan takausvastuuseen tai Pienosakkaalta ei saada siltä edellytettävää suostumusta muussa suostumusta vaativassa asiassa ja hankkeen edistäminen tästä syystä pysähtyy, eikä tarvittavaa suostumusta saada kahden (2) kuukauden kuluessa siitä, kun suostumusta on pyydetty;

on kyseessä irtautumistilanne (jäljempänä "Irtautumistilanne").

Irtautumistilanteen kohteena olevalla Pienosakkaalla on oikeus irtautua Yhtiön osakkeiden omistuksesta. Mikäli Irtautumistilanteen kohteena oleva Pienosakas käyttää oikeuttaan irtautua Yhtiön omistajuudesta, tulee tällaisen Pienosakkaan ilmoittaa irtautumistahdostaan Yhtiölle kirjallisesti, minkä jälkeen Yhtiöllä on velvollisuus hankkia irtautumisoikeuttaan käyttävän Pienosakkaan omistamat Yhtiön osakkeet jäljempänä mainituin edellytyksin. Yhtiön hallitus kutsuu viivytyksettä mutta viimeistään yhden (1) kuukauden kuluessa em. kirjallisesta vaatimuksesta yhtiökokouksen koolle päättämään osakkeiden hankinnasta Irtautumistilanteen kohteena olevalta Pienosakkaalta.

Irtautumistilanteessa myös Yhtiöllä on oikeus mutta ei velvollisuutta hankkia irtautumistilanteen kohteena olevan Pienosakkaan omistamat Yhtiön osakkeet. Yhtiön käyttäessä edellä mainittua oikeuttaan hankkia osakkeet, Irtautumistilanteen kohteena oleva Pienosakas on velvollinen luopumaan omistamistaan Yhtiön osakkeita. Irtautumistilanteessa Yhtiön hallitus kokoontuu kenen tahansa Osakkaan vaatimuksesta käsittelemään asiaa ja päättämään siitä esittääkö hallitus yhtiökokoukselle osakkeiden hankkimista Irtautumistilanteen kohteena olevalta Pienosakkaalta. Hallitus tekee edellä mainitun päätöksen enemmistöpäätöksin ja äänten mennessä tasan ratkaisee hallituksen puheenjohtajan kanta. Hallituksen päätös, ei estä hallitusta käsittelemästä asiaa myöhemmin uudestaan kenen tahansa Osakkaan näin vaatiessa. Päätettyään esittää yhtiökokoukselle osakkeiden hankkimista, hallitus kutsuu yhtiökokouksen viivytyksettä koolle tekemään päätöksen edellä mainitusta osakkeiden hankkimisesta Irtautumistilanteen kohteena olevalta Pienosakkaalta.

Edellä mainituissa tilanteissa hankittavien osakkeiden osakekohtainen hankintahinta on yksi (1) euro per osake (l. riippumatta aikaisemmista osakkeiden merkintä- tai muista luovutushinnoista), edellyttäen, että hankinta voidaan tehdä OYL:n mukaisesti Yhtiön jakokelpoisilla varoilla ja vaarantamatta Yhtiön maksukykyä. Mikäli irtautuvan Pienosakkaan omistamien osakkeiden hankintahinta ylittää Yhtiön jakokelpoisten varojen määrän, osakkeiden hankintahinta on enintään Yhtiön jakokelpoisten varojen määrä tai erikseen sovittava muu jakokelpoisten varojen puitteissa käytettävä hinta.

Irtautumistilannetta koskevasta Yhtiön omien osakkeiden suunnatusta hankkimisesta päätetään OYL 15 luvun säännösten mukaisesti. Kun kyseessä on Irtautumistilanteen kohteena olevan Pienosakkaan edellä mainittu vaatimus Yhtiölle hankkia osakkeet ja Yhtiöllä tällöin hankkimisvelvollisuus, sitoutuvat kaikki Osakkaat edustajiensa välityksellä äänestämään ja toimimaan yhtiökokouksessa ja hallituksessa siten, että Yhtiön omien osakkeiden hankkiminen tai lunastaminen irtautuvalta Pienosakkaalta toteutuu huomioiden kuitenkin edellytys jakokelpoisista varoista ja maksukyvyistä. Kun kyseessä on Yhtiön käyttämä oikeus hankkia Irtautumistilanteen kohteena olevan Pienosakkaan osakkeet, edellytetään päätöksenteossa OYL 15 luvun säännösten soveltamisen lisäksi Osakkaiden enemmistön kannatusta.

Kun Irtautumistilannetta koskien Yhtiö on edellä mainitulla tavalla tehnyt päätöksen omien osakkeiden hankkimisesta Irtautumistilanteen kohteena olevalta Pienosakkaalta, on Irtautumistilanteen kohteena oleva Pienosakas velvollinen myötävaikuttamaan irtautumisen toteuttamiseen ja allekirjoittamaan kaikki tähän liittyvät yhtiöoikeudelliset asiakirjat, mistä pidättäytyminen katsotaan olevan Osakassopimuksen rikkomus.

Muissa tilanteissa Osapuolet voivat tarvittaessa erikseen neuvotella Pienosakkaan irtautumisesta Yhtiön toiminnasta siten, että Pienosakas luopuu omistamistaan Yhtiön osakkeista tapauskohtaisesti tarkoituksenmukaisella tavalla ottaen erityisesti huomioon osakkeiden luovutukseen liittyvät mahdolliset verokustannukset.

9.2.2. Muut irtautuvaa Pienosakasta koskevat velvoitteet ja kustannusvastuu

Osakkaat ovat tietoisia siitä, että Pienosakkaan irtautumisen toteuduttua edellä mainitulla tavalla, Yhtiöllä voi kyseisellä hetkellä mihin tahansa hankevaiheeseen liittyen olla omaisuuseriä tai taseelle aktivoituja tai taseelle vielä aktivoitavaksi tulevia kustannuksia, jotka erikseen määritellyllä jakoperusteella kohdistuvat irtautuvan Pienosakkaan vastattavaksi.

Irtautuva Pienosakas on irtautumisen toteuduttua kohdassa 9.2.1 mainitulla tavalla velvollinen

- a) suorittamaan Yhtiölle rahallisena korvauksena kyseiselle irtautuvalle Pienosakkaalle kohdistetun osuuden Yhtiön taseelle aktivoituista ja/tai vielä aktivoitavista kustannuksista; ja
- b) muiden Osakkaiden vaatimuksesta lunastamaan irtautuvan Pienosakkaan kunnan alueella olevan tai sitä palvelevan irtaimen tai kiinteän omaisuususerän Yhtiöltä tämän taseeseen aktivoituvan hankintamenon ja kustannuksen määrällisellä hinnalla tai ottamaan vastattavakseen kyseiseen omaisuususerään kohdistuvan lainan.

Kohtien a) ja b) mukaisten aktivointien ja kustannusten todentaminen tulee perustua tilintarkastettuun tilinpäätökseen (esim. välitilinpäätös), jonka Yhtiö on velvollinen laatimaan viivytyksettä ja kohdistuen kohdan 9.2.1 mukaisesti toteutuneen irtautumisen ajankohdan mukaisen kuukauden loppuun. Ellei erikseen toisin sovita, irtautuva Pienosakas on velvollinen suorittamaan kohdan a) mukaisen korvauksen ja kohdan b) mukaisen omaisuuden lunastushinnan kahden (2) kuukauden kuluessa edellä mainitun ja kyseistä asiaa varten laaditun tilinpäätöksen tilintarkastuksen valmistumisesta.

Mikäli kustannusvastuun kohdistaminen ja toteuttaminen irtautuvalle Pienosakkaalle ei ole mahdollista edellä kuvatulla tavalla, on irtautuva Pienosakas velvollinen muulla tavoin vastaamaan Yhtiölle kaikista edellä kuvatuista irtautuvalle Pienosakkaalle kohdistetuista Yhtiön taseelle aktivoituista tai aktivoitavista Yhtiön tasetta rasittamaan jäävistä kustannuksista sekä Yhtiölle

niistä koituvista välittömistä rahoitus-, korko- ja muista kustannuksista, ja Yhtiöllä puolestaan oikeus veloittaa irtautuvalta Pienosakkaalta edellä mainittuihin kustannuksiin liittyviä maksuja.

10. TIEDONSAANTIOIKEUS

Yhtiö toimii mahdollisimman avoimesti ja läpinäkyvästi Osakkaina olevia kuntia ja muita Yhtiön sidosryhmiä kohtaan.

Osakkaana olevien kuntien pormestareilla tai kaupunginjohtajalla, kansliapäälliköillä, konserni-johtajilla ja omistajaohjauksesta vastaavilla viranhaltijoilla on oikeus saada kaikki tarvitsemansa Yhtiötä ja sen toimintaa koskevat tiedot. Osakkaana olevien kuntien luottamushenkilöillä on oikeus saada Yhtiöltä tietoja lainsäädännön ja Tampereen kaupungin konserniohjeistuksen mukaisesti.

11. IMMATERIAALIOIKEUDET

Yhtiön toiminnan yhteydessä syntyneet tai myöhemmin syntyvät (ja myös valmisteluvaiheessa olevat) immateriaalioikeudet sekä tekninen osaaminen ja tietämys (tietotaito) ja kaikki Yhtiön toiminnassa tai niiden toimintaan liittyen syntynyt materiaali ja niihin liittyvät oikeudet, siltä osin kuin immateriaalioikeudet ovat syntyneet Osakkaan toiminnan tuloksena, siirretään Yhtiölle, ja Yhtiöllä on täydet oikeudet näiden immateriaalioikeuksien kaupalliseen hyödyntämiseen ja edelleen luovutukseen.

Kaikki immateriaalioikeudet pyritään suojaamaan parhaalla mahdollisella tavalla kohtuullisin kustannuksin. Tämä kohta ei rajaa työntekijöiden lainmukaista oikeutta korvaukseen työsuhdekeksinnöistä.

12. SOPIMUSRIKKOMUKSET

Osapuolet toteavat, että tässä Osakassopimuksessa sovitut ehdot ovat olennaisia ja tärkeitä Yhtiön liiketoiminnan menestyksen turvaamiseksi, ja näiden ehtojen rikkominen aiheuttaisi Yhtiölle ja Osakkaille olennaista taloudellista menetystä.

Osapuolen, joka syyllistyy olennaiseen sopimusrikkomukseen eikä kuudenkymmenen (60) päivän kuluessa kirjallisen ja vaatimuksen perusteet sisältävän ilmoituksen Yhtiöltä tai toiselta Osakkaalta saatuaan korjaa sopimusrikkomusta, on suoritettava kustakin sopimusrikkomuksesta muille Osakkaille tai rikkojan ollessa Osakas muiden Osakkaiden yksimielisesti vaatiessa Yhtiölle sopimussakkona yhteensä 500.000,00 euroa. Mikäli sopimusrikkomuksella aiheutettu välitön vahinko Osapuolelle on toteennäytettynä tälle Osapuolelle maksettua sopimussakkoa suurempi, on rikkonut Osakas lisäksi velvollinen korvaamaan vahinkoa kärsineelle Osapuolelle määrän, joka vastaa aiheutettua vahinkoa sopimussakon ylittävältä osuudelta.

13. MUUT EHDOT

13.1. Voimassaolo

Tämä Osakassopimus tulee voimaan, kun kukin Osapuoli on sen allekirjoittanut ja on voimassa kunkin Osakkaan osalta niin kauan, kun kyseinen Osakas on Yhtiön osakkeenomistaja ja

täyttänyt osakkeen omistusaikaan liittyvät Osakassopimuksen mukaiset velvoitteet. Yhtiön osalta tämä Osakassopimus lakkaa olemasta voimassa, kun Osakassopimus on lakannut olemasta voimassa kaikkien Osakkaiden välillä.

Osakassopimuksen vastainen osakkeiden luovutus ei vapauta luovuttajaa Osakassopimuksen mukaisista velvoitteista. Osapuolten tarkoituksena tätä Osakassopimusta tehdessä on, että tämä Osakassopimus on voimassa kaikissa tilanteissa siten kuin edellä on kuvattu.

Tämän Osakassopimuksen ehdot, jotka luonteensa vuoksi ovat voimassa senkin jälkeen, kun Osakassopimuksen voimassaolo jonkin Osapuolen suhteen on päättynyt, sitovat Osapuolia vielä sen jälkeen, kun Osapuoli on lakannut olemasta tämän Osakassopimuksen osapuoli. Tällaisia sopimuskohtia ovat muun muassa: kohta 12 (Sopimusrikkomukset), tämä kohta 13.1 (Voimassaolo) ja kohta 14 (Erimielisyydet ja sovellettava laki).

13.2. Muutosten tekeminen

Muutokset tähän Osakassopimukseen on tehtävä kirjallisesti ja kaikkien Osakkaiden yksimielisellä päätöksellä. Suulliset muutokset ovat mitättömiä.

13.3. Tiedoksiannot

Tämän Osakassopimuksen mukaiset ja muut Yhtiöön liittyvät ilmoitukset ja tiedoksiannot voidaan lähettää joko sähköisesti tai postin välityksellä. Ilmoitukset katsotaan asianmukaisesti toimitetuiksi, kun sähköinen viesti on lähetetty tai kun seitsemän päivää on kulunut postitse toimitettavan tiedoksiannon lähettämisestä.

Tähän Osakassopimukseen liittyvät ilmoitukset ja tiedoksiannot on toimitettava seuraavien yhteystietojen mukaisesti:

Tampereen kaupunki
PL 487, 33101 Tampere
kirjaamo@tampere.fi

Pirkkalan kunta
PL 1001, 33961 Pirkkala
kirjaamo@pirkkala.fi

Ylöjärven kaupunki
PL 22, 33471 Ylöjärvi
kirjaamo@ylojarvi.fi

Kangasalan kaupunki
PL 50, 36201 Kangasala
kirjaamo@kangasala.fi

Tampereen Raitiotie Oy
Kauhakorvenkatu 2, 33720 Tampere
info@tampereenraitiotie.fi

Osapuolet sitoutuvat ilmoittamaan yhteystietojensa muutoksesta välittömästi muille Osapuolille.

13.4. Osakassopimuksen siirtäminen

Tätä Osakassopimusta tai sen mukaisia oikeuksia tai velvollisuuksia ei saa siirtää ilman kaikkien Osapuolten kirjallista suostumusta. Velvollisuudesta huolehtia uuden osakkeenomistajan sitoutumisesta osakassopimuksen määräyksiin Yhtiön osakkeiden siirto- tai luovutustilanteissa määrätään tarkemmin kohdassa 9.1.

13.5. Osakassopimuksen osittainen pätemättömyys

Mikäli osa tästä Osakassopimuksesta on tai tulee lainsäädännöllisten muutosten takia, viranomaismääräyksellä tai muista syistä pätemättömäksi, on Osakassopimus muilta osin yhä voimassa. Osapuolet sitoutuvat tällöin neuvottelemaan Osakassopimuksen muuttamisesta siten, että Osapuolten alkuperäinen sopimustahto toteutuu mahdollisimman tarkasti.

13.6. Muut sopimukset ja tulkintajärjestys

Tämä Osakassopimus liitteineen käsittää Osapuolten välisen sopimuksen ja yhteisymmärryksen kokonaisuudessaan niiden asioiden osalta, joista tässä Osakassopimuksessa on sovittu. Aiemmat Osapuolten väliset sopimukset tai muut suulliset tai kirjalliset välipuheet ovat mitättömiä, pois lukien muut mahdolliset tässä Osakassopimuksessa mainitut erilliset sitoumukset.

Tätä Osakassopimusta sovelletaan Osapuolten välillä ennen yhtiöjärjestystä ja osakeyhtiölakia, lukuun ottamatta lain pakottavia määräyksiä.

13.7. Osapuolten kustannukset

Kukin Osapuoli vastaa itse tämän Osakassopimuksen syntymiseen ja toteuttamiseen liittyvistä kustannuksista olivatpa ne minkä laatuisia tai määräisiä hyvänsä.

14. ERIMIELISYYDET JA SOVELLETTAVA LAKI

Tähän Osakassopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

Tästä Osakassopimuksesta mahdollisesti aiheutuvat erimielisyydet ratkaistaan ensisijaisesti Osapuolten välisin neuvotteluin. Mikäli Osapuolet eivät saavuta neuvotteluratkaisua, erimielisyys ratkaistaan Yhtiön kotipaikan käräjäoikeudessa.

15. SOPIMUSKAPPALEET JA ALLEKIRJOITUKSET

Tämä Osakassopimus on laadittu viitenä (5) samanasaisena kappaleena, yksi (1) kullekin Osapuolelle.

[ALLEKIRJOITUKSET SEURAAVILLA SIVUILLA]

TAMPEREEN KAUPUNKI

Tampereella, _____.____.2023

Juha Yli-Rajala

konsernijohtaja

PIRKKALAN KUNTA

Pirkkalassa, ____.____.2023

Nimi:

Asema:

Nimi:

Asema:

YLÖJÄRVEN KAUPUNKI

Ylöjärvellä, _____.____.2023

Pauli Piiparinen

kaupunginjohtaja

KANGASALAN KAUPUNKI

Kangasala, ____.____.2023

Nimi:

Asema:

Nimi:

Asema:

TAMPEREEN RAITIOTIE OY

Tampereella, _____.____.2023

Pekka Sirviö

toimitusjohtaja